

Als je net met de hobby van het verzamelen van rekenlinialen bent begonnen heb je er nog geen idee van hoeveel verschillende vakgebieden er zijn waarvoor speciale rekenlinialen zijn ontworpen en vervaardigd. Zo was het voor mij althans in het begin van de jaren 80 toen ik de rekenliniaal als verzamelthema koos. En ik denk dat dit met heel veel van mijn medeverzamelaars op dezelfde manier is ervaren.

Het is nu al ver in het eerste decennium van de 21e eeuw, en wat zijn we in al die jaren niet wijzer geworden. Onze verzamelingen zijn gegroeid van enkele tientallen naar enkele honderden of soms zelfs enkele duizenden. En dan zal het bij velen zo zijn dat ze versteld staan van de enorme uitgebreidheid van vakgebieden en van de grote aantallen verschillende typen, alle met eigen toepassingen, binnen elk van zo'n vakgebied.

Welnu, deze constatering bracht mij op de volgende gedachte;

- zou het niet interessant zijn als er een overzicht zou worden samengesteld van alle vakgebieden waarvoor rekenlinialen zijn gebruikt, en van alle typen rekenlinialen die binnen zo'n vakgebied zijn toegepast?

Het is verleidelijk een voorbeeld van die veelheid van vakgebieden te geven met daarbij van enkele van die vakgebieden de daarin toegepaste rekenliniaaluitvoeringen. Ik zal dat niet doen, iedere verzamelaar zal zelf daarover heel veel op papier kunnen zetten.

Wel wil ik hier een suggestie aandragen hoe we tot het overzicht kunnen komen zoals hier wordt voorgesteld. Daarbij zou het volgende moeten gebeuren:

- een commissie samenstellen die het hiernavolgende gaat uitvoeren.
- een overzicht opstellen van alle denkbare vakgebieden waarvoor rekenlinialen en rekenschijven zijn ontworpen.
- per vakgebied een onderverdeling maken van de specialistische berekeningsproblemen binnen dat vakgebied.
- aan de hand van deze specialistische onderverdeling in de bestaande databanken - hierbij te denken aan de catalogus van Herman van Herwijnen en de database van Rod Lovett - na te gaan welke voorwerpen tot welk deel van de onderverdeling behoren.
- als dit overzicht klaar is dit ter bestudering toegankelijk maken voor alle verzamelaars zodat zij in hun collectie kunnen nagaan of zij nog typen hebben die nog niet in het overzicht genoemd zijn.

Is dit overzicht eenmaal klaar, dan kan dat zeer goed gebruikt worden door verzamelaars die zich willen specialiseren in bepaalde thema's. Maar nog belangrijker is, dat met zo'n overzicht een historische ontwikkeling wordt vastgelegd en toegankelijk gemaakt die de belangrijkheid van het culturele, technische en wetenschappelijke aspect van de rekenliniaal in het maatschappelijke bestel illustreert. De rekenliniaal verdient het om deze aandacht te krijgen.

Omdat we elk jaar in Europa een I.M. hebben is het aan te bevelen het tot stand komen van dit overzicht, waarmee zeker enkele jaren gemoeid zullen zijn, elk jaar een vast punt van bespreking tijdens de I.M. wordt.

Is het overzicht eenmaal klaar, dan kan het vervolg daarop zijn dat per specialisatie binnen elk vakgebied een technische verhandeling wordt geschreven door daartoe deskundige verzamelaars, zodat het overzicht ook een wetenschappelijke inhoudsvariant krijgt. We zien tot nu toe al vaak dat verzamelaars hun technische onderzoeken vastleggen in artikelen in onze verenigingsbladen of in andere artikelen of in boekvorm. Het is derhalve geen nieuwe bezigheid, maar iets wat dan binnen een grotere structurele aanpak zijn plaats krijgt.

Ik hoop dat het idee aanslaat en dat er voldoende verzamelaars zijn die lid van genoemde commissie willen worden en er hun schouders onder willen zetten. Mijn gedachten gaan er naar uit dat van elk van de belangrijke verzamellanden twee verzamelaars zich beschikbaar stellen. Wat zou het fijn zijn als dat te realiseren is.

Overdenk het idee en kom met commentaar en aanvullende suggesties naar I.M.-2008. laten we daar tot definitieve besluiten komen.